

Адыгэ макъ

№ 193-194 (19708)

2010-рэ илъэс

**БЭРЭСКЭШХУ
ЧЪЭПЫОГЪУМ и 1**

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Непэ — зыныбжъ хэклотагъэхэм я Дунэе маф

**Заомрэ юфшлэнымрэ яветеранхэу, тинахыжъхэу
лътэныгъэ зыфэтшыхэрэр!**

Чъэпыогъум и 1-м Урысыем зыныбжъ хэклотагъэхэм я Дунэе мафэ хегъэунэфыкълъ. Лыхъуэжъныгъэмкълэ, цэла-гъэмкълэ, акъылыгъэмкълэ, зэфагъэмкълэ ыкъл гуклэгъуны-гъэмкълэ ренэу цысэ зытетхыхэрэм мы мэфэкл шлагъом хэгъэгур афэгъушлэ.

Тинахыжъхэр Хэгъэгум ибайныгъэ шыпкыгъу цытых. Зэо илъэсхэм ти Родинэ ишхъафитныгъэ къэшгъуухъу-магъ, шыгуышхъамысыжъгъу тылым юф цышгъушлагъ, хъызмэтыр зыпкы ижъгъуэуцожъыгъ, тигупсэ Адыгеим экономикэмкълэ илофхэр нахъ дэгъу хъунхэм шгъудэлэжъагъ. Непэ тызцыгушлукырэ нстэури шгъо зэшлэшхыгъ. Шгъуопыт шлагъо ныбжыкълэхэм непи аклэшгъогахъ, тятэжъ плагъэхэм яхэбзэ шлагъохэр къэшгъуухъумэх.

Егъашлэми тфэпциныжъыцтэп шгъо кытфэшигъу-шлагъэр. Шгъуижъышхъэм къэралыгъор кышгъуфэгъу-мэклъныр, ыналэ кышгъутетыныр ыкъл кышгъопэсыгъэ цылаклэ шгъуилэныр къэшгъулэжъыгъ.

Зыныбжъ хэклотагъэхэм я Дунэе мафэ ехъулэу тигупсэ Адыгеим ыкъл зэрэпсау Урысыем апакъ илъэсыбэрэ гуетыныгъэ шгъуилэу шгъузэрэлэжъагъэм, непи шгъу-шлэрэ нстэури апакъ инэу тызэрэшгъуфэрэзэр къэтэлэ.

Псауныгъэ пытэ шгъуилэну, дунаир мамырзу, кышгъу-нэблэгъэ цыфхэм яшгъулэгъурэ ягуклэгъурэ шгуащымы-клэу бэрэ шгъууилэну тышгъуфэллалэ!

*Адыгэ Республикэм и Президентэу
ТХЪАКЛУЩЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхъаматэу Анатолий ИВАНОВ*

Президентыр афэгъушлэуагъ

Клэлэгъаджэм и Мафэ ипэгъоклэу АР-м и Къэралыгъо филармоние тыгъуасэ тор-жественнэ зэхыхъэ цыкълуагъ. Мы мэфэ-кълъ хэзыгъэунэфыкълэ нстэури Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхъаклушынэ Аслъан игуапэу къафэгъушлэуагъ.

пэкли лъыдгъэклотэнэу шыукъэсэгъэгъуагъ. Тиклэлэгъэджэ лъаплэхэр, псауныгъэ пытэ шгъуилэу, гъэхъэгъэшлэхэр шгъушлэхэзэ ыпэклэ шгъулыклогтэнэу шгъуфэсэлэ.

Лъэпкы проектэу «Гъэсэныгъэм» кыдыхэлъы-тагъэу республикэм юф цызышлэрэ клэлэгъа-джэхэм азыфагу шызэхашгъэ зэнэкъокъу «Адыгеим иклэлэпъу анахъ дэгъу — 2010-рэ» зыфилорэм къащыхагъэщыгъэхэм сомэ мин 80 хъурэ ахыцэ шлухъафтыныр, муниципальнэ клэлэцылкълу ыгъыпъи 10-м сомэ мин 300 зырыз, щытхъу ыкъл рзэныгъэ тхылхэр республикэм ипашэ афигъэшгъошагъэх.

Джащ фэдэу республикэм ит клэлэцылкълу ыгъыпъи 10-м сомэ мин 300 зырыз, щытхъу ыкъл рзэныгъэ тхылхэр республикэм ипашэ афигъэшгъошагъэх.

Сыд фэдэрэ лъэныкыокълэ лъыпэгъу къафэхъу-хэу АР-м и Президент, АР-м иминистрэхэм я Кабинет, АР-м гъэсэныгъэмрэ шлэныгъэмрэкълэ и Министерствэ зэрафэрэзэхэр нэужым гуыцылэ зыштэгъэ клэлэгъаджэхэм ыкъл клэлэплэхэм къауагъ.

Республикэм итворческэ коллективхэм къагъэхъазырыгъэ концертым кызырэгъуонгъэ-хэр ягуапэу еплъыгъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

**Илъэсыбэрэ шлуагъэ кытэу гъэсэныгъэм
ылъэныкыоклэ зэрэлэжъагъэхэм, егъэджен-
пъуныгъэ юфыр нахышлэу зэхэцэгъэным
ашхъэкълэ ялахышхо зэрэхашыхъагъэм,
кытклэхъухъэхэрэм япунрэ яегъэдженрэ
гъэхъагъэу ашашыгъэхэм апакъ Адыгэ
Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Щытхъу тхылъ афагъэшгъошагъ:**

— **Абрамова Иринэ Александр ыпхъум,** Кошхъэблэ районимкълэ къутырэу Игнатевскэм дэт МОУ-у «Гъэсэ-ныгъэ зышарагъэгъотырэ гурыт еджапъэ N 10-р» зыфилорэм идиректор егъэджен юфымкълэ игуадз;

— **Бэгугъэ Саньет Мысырыпш ыпхъум,** Тэхъутэ-мыкыое районимкълэ къуаджэу Щынджые дэт МОУ-у «Гъэсэ-ныгъэ зышарагъэгъотырэ гурыт еджапъэ N 24-р» зыфилорэм урысыбзмрэ литературэмрэкълэ иклэлэгъадж;

— **Жэнэ Светланэ Исмахылэ ыпхъум,** Тэхъутэ-мыкыое районимкълэ къуаджэу Щынджые дэт МОУ-у «Гъэсэ-ныгъэ зышарагъэгъотырэ гурыт еджапъэ N 24-р» зыфилорэм идиректор пълуныгъэ юфымкълэ игуадз;

— **Пыштыкъ Эммэ Хъамзэт ыпхъум,** Кошхъэблэ районимкълэ къутырэу Игнатевскэм дэт МОУ-у «Гъэсэ-ныгъэ зышарагъэгъотырэ гурыт еджапъэ N 10-р» зыфилорэм идиректор;

— **Черненко Ларисэ Георгий ыпхъум,** Кошхъэблэ районимкълэ къутырэу Игнатевскэм дэт МОУ-у «Гъэсэ-ныгъэ зышарагъэгъотырэ гурыт еджапъэ N 10-р» зыфилорэм идиректор пълуныгъэ юфымкълэ игуадз.

— Ныбджэгъу лъаплэхэр, клэлэгъэджэ юфшлэным иветеранхэр! Шгъуипрофессионалнэ мэфэкл мафэу къэблагъэрэм фэшл сыгу кызы-делэу сышгъуфэгъушлэ, — кылуагъ Президен-тым. — Непэ шылэныгъэм кызыдихыгъэ зэхь-кыныгъэхэм ахэгъозэгъэ клэлэгъаджэхэр тиеджаплэхэм нахыбэу зэращыклагъэм щэч хэ-лэп. Клэлэгъэджэ сэнэхъатым, гъэсэныгъэм исистемэ зэрэпсау мэхъанэу ялэм мы аужырэ илъэсхэм нахъ зыкъядгъэлэтын зэрэтлэкълы-гъэм сицыхъэ тель. Мэфэкл юфтхъабзэу зэхат-цэхэрэм адаклоу, клэлэгъаджэм исоциальнэ статус шэпхъэ инхэм аклэгъэхъэгъэным, ахэм ялэжъапкълэ хэгъэхъогъэным тыналэ атэтэгъэты. Кыыхэгъэщыгъэн фае мы аужырэ илъэсхэм республикэм ис клэлэгъаджэхэм ялэпэлэсэныгъэ зэрэхъагъэр. Лъэпкы проектэу «Гъэсэныгъэ» зыфилорэм ишлуагъэкълэ Адыгеим сомэ миллион 406-рэ кылэкълэхъагъ. Мы аужырэ илъэсищым кыклогл гъэсэныгъэм иучреждениехэм яшлын ыкъл ягъэцэкълэжын сомэ миллиардрэ милли-они 128-рэ апэлудгъэхъагъ. Мы юфшлэныр та-

**«АДЫГЭ МАКЪЭМ»
2011-рэ илъэсым иапэрэ илъэсныкыо
клэгъэтхэгъу уахътэ макло**

Шыуклатх, шгъудж лъэпкы гъэзетым!

Спорт псэуальэхэм яшлын зэрэкӀорэм анахьэу анаӀэ тырадзагъ

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпӀыл Мурат спорт псэуальэхэм яшлын зэрэкӀорэм иӀофыгъокӀэ къулыкӀу ыкӀи ведомствэ гъэ-нэфагъэхэм тыгъуасэ зэӀукӀэгъу адырилагъ.

Анахь зигъо Ӏофыгъохэм атегушыӀэнхэм пае рагъэб-лэгъагъэх ВПП-у «Единэ Рос-сием» и Политсовет и Секре-тарэу Ӏэщэ Мухъамэд, АР-м финансмкӀэ иминистрэу Долэ Долэтбий, АР-м псэолъэ-шынымкӀэ, транспортымкӀэ ыкӀи гъогу хьызмэтымкӀэ иминистрэу Валерий Картамыше-выр, АР-м физическэ куль-турэмкӀэ ыкӀи спортымкӀэ и Комитет итхьаматэу Хьаса-ныкӀо Мурат, АР-м и ГУ-у «Стройказачик» зыфиӀорэм ипащэу Абрэдж Аслъан ыкӀи ООО-у «Марк-сервис» зыфи-Ӏорэм игенеральнэ директорэу Цукъо Мурат.

Республикэм и Премьер-министрэу зэрэхигъэунэфы-кӀыгъэмкӀэ, псэолъэшхохэу республикэ стадионыр, зыще-сыштхэ бассейныр ыкӀи япса-уныгъэ гъэпытэгъэным фы-тегъэпсыхьэгъэ комплексыр илъэсуу кыхьаштым ухыгъэн-хэ фае. АР-м и Президентэу

ТхьакӀушынэ Аслъан ащ тыри-убытагъ, федеральнэ гупчэм кыдыригъэштагъ. ИпӀалъэм къыпӀуу мылӀку къэтӀупшы-гъэным фэгъэхьыгъэ унашъо ыштэгът Урысые Федерацием спортымкӀэ, туризмэмкӀэ ыкӀи ныбжьыкӀэ политикэмкӀэ иминистрэу Виталий Мутко пшъэ-рылӀгъу яӀэхэмкӀэ регионым кытефэрэр зерищыкӀагъэм тетэу гъэцӀагъэ хъумэ. Пстэ-уми апэу ар зыфэгъэхьыгъэр къафатӀупшыгъэ мылӀкур агъэ-федэныр ары.

ЗэӀукӀэм зэрэщыхагъэунэ-фыкӀыгъэмкӀэ, псэуальэхэм апӀуэхъанэу щыт мылӀкур зэ-пыу фэмыхъоу агъэфедэ. Бас-сейнитӀу зыхъышт комплексым ипроектрэ ишлын иублэнрэ республикэ бюджетым щыщэу сомэ миллион 13 фэдиз апэ-Ӏуагъэхьагъ. ПстэумкӀи псэу-альэм тегъэщтыр сомэ миллион 140-рэ. ВПП-у «Единэ Рос-сием» ылъэныкӀо кыкӀышт сметнэ хьарджхэм апӀуэхъ-аштым ызыныкӀо. Регионым кытӀупшышт мылӀкур илъэ-сэу кыхьаштым ибюджет кышшыдалытэгът.

ФОК-м ипроектрэ ишлын иублэнрэ апӀуэхъанэу сомэ мил-лион 66-рэ республикэ бюдже-

тым кыхьагъэкӀыгъ. Ащ ызы-ныкӀо фэдиз агъэфедат. «Еди-нэ Россием» ылъэныкӀо кыкӀуу хьатырэу гъучӀ кон-струкцихэр, спорт Ӏэмэ-псымэ-хэр къалэкӀхьаштыр. Зэхъубы-тагъэу псэуальэм тегъэщтыр сомэ миллион 300-м ехъу. А пстэуми къахъожьышт спорт лъэпкэ зэфэшхьафхэм апае чӀыгу гектари 9 фэдизым изэ-тегъэпсыхъан. ФОК-м пстэум-кӀи пӀуэхъаштыр сомэ милли-он 500 фэдиз.

Зэхъубытагъэу къэпӀон хъу-мэ, стадионым изэтегъэпсы-хьажьын иапэрэ чэзыу феде-ральнэ ыкӀи республикэ бюд-жетхэм ямылӀку щыщэу сомэ миллион 140-рэ агъэфедат. Зэтегъэпсыхьажьын Ӏофыр ыкӀэм нэсыным пае джыри сомэ миллион 500 фэдиз ящы-кӀэгъэшт. КъумпӀыл Мурат пшъэрылӀ афишылӀгъ чыпӀэхэм къащытэдджырэ Ӏофыгъохэр зэшӀуахынхэу, Ӏофэу ашӀагъэм-кӀэ отчет къашӀынэу ыкӀи мылӀку тедзэ къалэкӀхьаным пае федеральнэ гупчэм нахь чаныгъэ хэлъэу зэдэгущы-Ӏэгъухэр дашӀынхэу.

Адыгэ Республикэм и Президент ипресс-къу-лыкӀу

КОММУНИСТХЭМ ЯЗЭУКӀЭ
КЪЫРАТХЫКӀЫГЪ

ЗэхъокӀыныгъэхэм нахьышӀоу ахэлэжьэщтых

КПРФ-м и Адыгэ республикэ къутамэ изичэзыу зэфэ-хьысыжъ-хэдын конференцие МыекӀуапэ щыкӀуагъ. 2008 — 2010-рэ илъэсхэм Урысыем икоммунистическэ партияе икъутамэу Адыгэ Республикэм щыӀэм икоми-тет Ӏофэу ышӀагъэм зэхъхэм щытегушыӀагъэх.

КПРФ-м и Адыгэ реском иапэрэ секретарэу а уахътэм Ӏоф зышӀэгъэ Валерий Сороко-лет зэхъхэм кыщишӀыгъэ докладым кызырэхьыгъэ-щыгъэу, илъэситӀум кыкӀоцӀ хэгъэгум щыкӀорэ зэхъокӀы-ныгъэмэ, Урысыем иобщес-твеннэ-политикэ щыӀакӀэ нахьышӀу хъуным коммунист-хэр ахэлэжьагъэх. Ащ дакӀоу, ӀофшӀэн зымыӀэхэм ягумэкӀхэм, мыхъо-мышӀагъэхэр зезыхъэ-хэрэр икӀоу амыгъэпщынхэу кызырэхьыгъэм, ныбжьыкӀэ-хэр кӀэпымрэ шӀон пытэхэмрэ апыщагъэхэ зэрэхъухэрэм, ме-дицинэм изытет, егъэджэныр ыпкӀэ лъамытэу зэхъэгъэным, нэмыкӀхэм В. Сороколет къа-тегушыӀагъ.

Коммунистхэм ясатырэ хэ-тых республикэ Парламентым идепутатхэр, шӀэныгъэ зэфэш-хьафхэмкӀэ докторхэр, профес-

сорхэр, кӀэлэегъаджэхэр, Ӏоф-шӀэным иветеранхэр, ныбжьы-кӀэхэр. ЩыкӀагъэмэ ядэгъэзы-жын ахэр зэрахэлэжьэщтыхэм, хэгъэгум ипашэхэр цыф кы-зэрыкӀомэ нахь альпылӀэхэ зэрэфахэм, нэмыкӀхэм ягугъу къашӀыгъ. Партием аштэгът коммунистхэм зэрадэлэжьэ-щтыхэм, Парламентым ихэ-дзынхэм зэрахэлэжьэщтыхэм, фэшхьафхэм атегушыӀагъэх.

Андрей Бородиныр, Татьяна Безусько, Тамара Борчаков-ская, КъытӀыжъ Аслъан, Евге-ний Саловыр, Сиху Аслъан, ЦыкӀу Казбек, Сергей Обухо-выр, Николай Осадчэр, нэмыкӀ-хэри къэгущыӀагъэх.

КПРФ-м и Адыгэ реском иапэрэ секретарэу Евгений Саловыр хадзыгъ.

САХЫДЭКЪО Нурбий.
СуртӀыр зэхъхэм кыщи-тырахыгъ.

КӀэуххэр зэфэхьысыжъыгъэх

Тыгъоснахьыпэ, Ӏоныгъом и 29-м, АР-м и Правительство зычӀэт Унэм 2010-рэ илъэсым игъэтхэ дзэ дэщыгъо кӀэуххэр фэхъугъэхэм зыщатегушыӀэгъэхэ зэхъыгъо щыкӀуагъ. Ащ ӀофшӀэн хэлэжьагъ АР-м и Премьер-министрэу КъумпӀыл Мурат.

Гъэтхэ дзэ дэщыгъор ти-республикэ зэрэщызэхэщэ-гъагъэм ехьылагъэу къэгъу-шылагъ АР-м идзэ комисса-риат ипашэу Александр Аве-риныр. Ащ кызырӀуагъэм-кӀэ, пстэумкӀи аныбжьыкӀэ къу-лыкӀур ахьыным кыхиубы-тэрэ нэбгырэ 3500-рэ къэлэ ыкӀи район дзэ комиссариат-хэм якомиссиехэм къарашӀэ-лӀэгъагъ. ГухэкӀ нахь мышӀэ-ми, а купым ипроцент 65,8-рэ ныӀэп ипсауныгъэкӀэ къу-лыкӀу зыхьынэу къахэкӀы-гъэр. Джащ фэдэу А. Авери-ным хигъэунэфыкӀыгъ ныб-жьыкӀэхэр дзэ къулыкӀум щэгъэнхэм епхыгъэ ӀофшӀэн-

хэр анахь дэгъоу зыщызэхэ-щэгъэгъэ къалэхэмрэ районхэм-рэ. Ахэм ащыщых Адыгэкъа-лэ, ТэхъутемыкӀое, Теуцожь ыкӀи Джэджэ районхэр. Къу-лыкӀум кӀо зышӀомынгъо ныбжьыкӀабэ загъэбылӀгъэу комиссариатхэм къаымыкӀуа-лӀэхэу кыхьэкӀы. Дзэ комисса-рым зэрэхигъэунэфыкӀыгъэм-кӀэ, джащ фэдэ ныбжьыкӀэ 528-м щыщэу нэбгырэ 336-р къагъотыгъ, дзэ комиссиехэм къарашӀэлӀэгъагъэх. НэмыкӀ лъэныкӀохэм къагъушыӀэгъэ еджэпӀэ учреждениехэм ныб-жьыкӀэхэр дзэм фэгъэхъазы-гъэнхэмкӀэ яматериальнэ базэ уигъэрэзэнэу зэрэщымытыр

ыкӀи ащ ехьылӀэгъэ заявкэ-хэр республикэ дзэ комисса-риатым рахьылӀэнхэр зери-щыкӀагъэр къыӀуагъ.

АР-м и Премьер-мини-стрэу зэхъыгъор нэужым лъызыгъэкӀотэгъэ КъумпӀыл Мурат анахьэу зигугъу кы-шыгъэр бжыхъэ дзэ дэщы-гъор щыкӀэгъэнчъэу зэхэ-щэгъэныр ары. Ащ пае рес-публикэм ит дзэ комиссари-атхэр зыпылӀ ӀофшӀэным гъэцӀэкӀкӀо хабзэм иорганхэр чанэу кыхьэлэжьэнхэу къа-джагъ. ПшъэрылӀгъу яӀэхэр дэх имыӀэу зэрагъэцӀкӀэнхэ фаем зэхъыгъом къекӀола-гъэхэм анаӀэ тыраригъэдзагъ.

ЕЛБЭШЭ Руслъан.

МВД-м къыеты

Адыгэ Республикэм хэгъэу кӀоцӀ ӀофхэмкӀэ и Мини-стерствэ кызыритырымкӀэ, Ӏоныгъом и 20-м кыщи-гъэжьагъэу и 27-м нэс республикэм бзэдэжшӀэгъэи 129-рэ щызэрахьагъ. Ахэр укӀыгъэ Ӏофэу 1, хъункӀэн бзэдэжшӀагъэу 8, тыгъуагъэхэу 29-рэ, гъэпцӀагъэ зыхэлӀ бзэдэжшӀэгъэи 6, нэмыкӀхэри.

Тхьамафэу укӀыгъэм Адыгеим игъогухэм хъугъэ-шӀэгъэи 6 къатехъухьагъ. Ахэм нэбгыри 2 ахэкӀодагъ, нэбгыри 8-мэ шъобжхэр атещагъэхэ хъугъэ. Ешъуагъэу рулым кӀэрысхэу водителъ 88-рэ къаубытыгъ.

ТикӀэлэ шъхьалэ дэт тучанышхоу электроннэ ыкӀи быто-вой техникэр зыщэрэр Ӏоныгъом и 23-м оперативникхэм зауплӀэкӀум, фытыныгъэ ямыӀэу ащэщтыгъэ диск 55-рэ къычӀагъотагъ. Джырэ лъэхъан уплӀэкӀунхэр макӀох.

Ӏоныгъом и 22-м такси къулыкӀум идиспетчер горэм Мые-кӀуапэ хэгъэу кӀоцӀ ӀофхэмкӀэ иотдел ӀофышӀэхэм закы-фигъэзагъ. Ащ кызырӀуагъэмкӀэ, Ӏоф зыщишӀэрэ компа-нием иунэ ахьщэ зэрагъахьэрэ терминалэу чӀэтыгъэр, кас-совэ аппаратыр ыкӀи видеор тезытхэрэ пкыгъор аӀоу бзэдэжшӀэ нэбгырищым чӀатыгъулыкӀыгъэх. Къэрэгъулым утын-хэр рахыхы зигугъу къэтшыгъэхэр зэкӀэ машинэм ралъхъэ-хи, загъэбылӀыжыгъ. ОВД-м идежурнэ часть ӀофышӀэхэм къэбарыр правохъумэкӀо органхэм псынӀкӀэу алъагъэлэсыгъ. ТӀэкӀу тешӀагъэу ГИБДД-м икӀулыкӀушӀэхэм мы бзэ-джэшӀагъэр зезыхъэгъэ купыр къаубытыгъ. Атыгъугъэр зэкӀэ ахэм къалахыжыгъ, уголовнэ Ӏоф кызыӀуахыгъ, уплӀэкӀунхэр макӀох.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр гухэкӀышхо щыхъоу фэтхъаусыхэ Джарымэ Адам Шахъ-мэт ыкӀом — Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутат, ООО-у «Агро-Перспектива» зыфиӀорэм игенеральнэ директор игуадзэ янэжэ зэрэщымыӀэжым фэшӀ.

ЯӀофшӀэн зэпыугъэп

Адыгэ республикэ кӀэлэцыкӀу симэджэ-щым неврологиемкӀэ иотделение процедурэ-хэр зыщашӀыр кабинетэу хэтым излектроп-роводкэ зэрэмытэрэзым кыхьэкӀыкӀэ, Ӏо-ныгъом и 29-м дэпкъым пылӀэгъэ лампэм ыкӀоцӀ Ӏугъо иуцогъагъ. ИщыкӀэгъэ Ӏофтхьаб-зэхэр псынӀкӀэу зэрэзэшӀуахыгъэм ишӀуагъэкӀэ машӀом зыкышштагъэп, тапӀкӀи симэджэщым иӀэгъэ ӀофшӀаӀкӀэм тетэу непи мэлажэ.

Мы кӀэлэцыкӀу симэджэщыр лъэныкӀуа-бэ кызыдэзыубытыр ӀэзэпӀэ-диагностичес-кэ учреждениеу щыт, республикэм щыпсэу-рэ кӀэлэцыкӀухэм ямызакъоу, Краснодар краим

ирайонхэм ащыщхэм къарашӀхэрэм меди-цинэ ӀэпыӀэгъу щарагъэгъоты.

КӀэлэцыкӀу симэджэщым иматериальнэ-техническэ амалхэм ахэгъэхъогъэным Адыгэ Республикэм ипашэхэм ренэу анаӀэ тырагъэ-ты. Мыщ иӀэзэпӀэ корпус гъэцӀэкӀэжын ӀофшӀэнхэр рашӀылӀэнхэм пае республикэ бюд-жетым 2010-рэ илъэсым сомэ миллион 17,5-рэ кыхьагъэкӀыгъ. Симэджэщым ишъхьаны-гъупчэхэр зэблахъугъахэх, ыкӀоцӀыкӀи ищы-кӀэгъэ гъэцӀэкӀэжын ӀофшӀэнхэр рагъэжьагъэх.

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэ-ухъумэгъэнымкӀэ и Министрствэ ипрес-с-къулыкӀу

Непэ Ергъукъо-Щэшлэ Шамсэт кызыхъугъэ маф

Шэныгъэлэжъ, усаклэ

Сыд фэдэрэ зэмани адыгэ бзылфыгъэм игъогу псын-клагъэп. Акъыли, гулбыти, сэнаушыгъи, зэфагъи, Iэдэби язехъаглоу ар шытыныр ипшэрылъ. Шыныгъэм ыгузэгу итэу, нэмыкI лъэпкъхэмкIи шысэтэхыпIэу, ышхъэ лъагъу Iэтыгъэу ищытхъу алоу игъашлэ къехъы.

Непэрэ уахътэми а Iофыгъохэм къахэмыхъуагъэмэ, ахэкIыгъэп — бзылфыгъэр Ны, шхъэгъус, бысымгуаш, хабзэм иIофышI, творческэ цыф. Щэч хэмылэу, ащ фэдизыр зэбгъэклуныш, сыдрэ лъэныкъоми уилахышIу ахэ-лэу, чIэнагъэ, хэз умышIыхъу упсэушъуным лыгъэшхо ищы-клагъ.

Непэ тигушыIэ зыфэдгъэ-зэшт бзылфыгъэми мы зигугъу къэтшыгъэр зэкIэри идунай гъэшлэгъонэу, зэгъафэгъу, щызэрэгъэдэхъжъхъу къыре-убытгъ: злъашлэрэ шэныгъэлэжъ, филологие шэныгъэхэмкIэ доктор, Адыгэ Респуб-ликэм шэныгъэмкIэ изаслу-женнэ IофышI, Урысыем итха-кIохэм я Союз хэт.

Ергъукъо-Щэшлэ Шамсэт Ерстэм ыпхъэр 1950-рэ илъэсым, чъэпыогъум и 1-м, къуаджэу Едэпсыкъоешхом, Теуцожь районым, кызыхъугъ. 1976-рэ илъэсым Адыгэ къэралыгъо клэлэгъэ-джэ институтыр къыухыгъ, еджэпIэ интернатэм Iоф ши-шлагъ. Ащ ыуж Адыгэ хэку краеведческэ музеем иотдел ипашэу лэжъагъэ. Нэужым гу-манитар ушэтынхэм апылэ Адыгэ республикэ институтэу Клэрэщ Тембот ыцIэкIэ шы-тым научнэ IофышIэу, джырэ уахътэм литературэм иотдел ипашэу мэлэжъэ.

Шамсэт, Iоф ышIэзэ, аспи-рантурэр къыухыгъ, ащ илъэс нахъ темышлагъэу, филологие шэныгъэхэмкIэ кандидат ху-гъэ. «Жанровое и художествен-ное своеобразие романов И. Машбаша» зыфиIорэ темэр икIу фэдизэу къызгъэлуиыхыгъ ыкIи кыгъэшъыпкъэжъыгъ. Мыщ дэжъым жанрэу рома-ныр лъэпкъ литературэм ианахъ шхъаIэхэм зэрашыщыр, тха-кIомкIи ар лъэгъэпIэ гъэнэфагъэу зэрэхъурэр Iофшлагъэм нэфэ шыпкъэу къышылъэгъуагъ.

Темэм икIызыIухынкIи, МэщбашIэм итворчествэ зызэ-рэгъызэагъэми зи бгъэшлэгъон ахэлэп тхакIом итарихъ про-зэ фэнэлуасэу щытмэ. Мы Iоф-шлагъэм изэфэхысыжъэу ху-гъэ монографиеу «**Восхож-дение к памяти. Размышле-ния о романах И. Машба-ша**» зыфиIоу 1994-рэ илъэсым къыдэкIыгъэр. МэщбашIэ Ис-хъакъ ихудожественнэ, итвор-ческэ дунай шэныгъэлэжъыр зэрэфэнэлосэ шыпкъэр, икIу фэдизэу къызэрэгъурыIорэр лъэагIэу зынэсыгъэр, тхэкIэ амалэу IэкIэлъхэр, къэгъэлъэ-гъокIэ шыкIэу ыгъэфедэхэрэр, игушысэкIэ лъэхъэнэ чыжъэм зэрэлъыIэсрэр ыкIи шып-къагъэ хэлъэу блэкIыгъэр

еджакIом ыпашъ-хъэ кызыэрэгъуэ-цохэрэр зэфехысы-жъых шэныгъэ-лэжъым.

«Художественное своеобразие адыгейской поэзии» (2003-рэ илъ.) зыфи-Iорэ монографиче-скэ Iофшлагъэр кIэ-ух зэгъафэгъэ афэ-хъугъ илъэс пчъа-гъэрэ мышшъыжъэу Шамсэт зыдэлэжъ-гъэ тхыгъэу «Слово о нартах», «Раз-мышления о про-блемах поэтики, стиховой культуре и художественно-фи-лософском содержа-нии эпоса», «Харак-терные обстоятель-ства в новой поэ-зии». «Продолжение кризиса. Размыш-ления о послевоен-ной адыгейской по-эзии». «Уроки лири-ческой медитации. Размышления о современной адыгейской поэзии» зыфиIо-хэрэм. Нарт эпосым кыше-гъэжъагъэу непэрэ мафэм кы-нэсыжъэу адыгэ поэзиэм гъо-гу мыпсынклэу кыкIугъэм, ащ лъэпкъымкIэ мэхъэнэ гъэнэ-фагъэу охътэ зэфэхъаф-хэмкIэ илагъэр, илэкIошI дунае кызыэригъэлажъорэр, идейнэ кIуачIэу зыдиIыгъыр — джа зэкIэри щызэфихъысыжъыгъэх Шамсэт мы тхылъым.

Нарт эпосым илэкIошI гъэ-псыкIэ, хабзэу хэлъхэр, хэушъ-хъафыкIыгъэ нэшанэу илэхэр игъэклотыгъэу кышызэхефых. Поэтикэм ежъ спецификэу иIэр, жанровэ-стилистическэ къэ-гъэлъэгъонхэр, усэ зэхэлъхъа-кIэм ишIыкIэ, нэмыкIхэр икIу фэдизэу кышызэхефых. Эпо-сыр зэрэщытгъу, Шамсэт зри-лыгътэрэмкIэ, зы художественнэ IофшIэгъэшху, ащ дыкIыгъоу поэмэ-пщыналъэу зэхэт ыкIи гъэпсыгъэ ухыгъэ художе-ственнэ занэу щыт. Эпосыр зэ-хэгъэуцагъэхэр еджагъэу щымытыгъэхэм, хэбзэ гъэнэ-фагъэ ащ хэлъ, бзэ шхъа-фиткIэ зэгъафэгъэ. Эпосым идейнэ-нравственнэ ыкIи фило-софскэ художественнэ мэхъа-нэ кIоцIылъ, плуныгъэм, гъэс-ныгъэм алъэныкъокIэ амалы-шIухэр IэкIэлъхъу елытэ ав-торым.

Новописьменнэ адыгэ поэзи-ем икIежапIэ (я 20 — 30-рэ илъэсхэр арых), ащ иуцукIэ общественнэ хуэгъэ-шлагъэхъу ыкIи социальнэ-психологическэ процессхъу рекIокIыгъэхэр, ахэм яфэмэ-бжъымэу къате-хъагъэхэр, уахътэу кызыхиубы-тагъэм елытыгъэу лъэныкъо-рыгъазэу, деклоративнэ шыуа-шэм итэу, коллективнэ гуп-шысакIэр ылапсэу «теория бесконфликтности» зыфиIорэм дэгъэшIыгъэу тхагъэх Хъаткъо Ахъмэд, Цэй Ибрахымэ, Пэ-рэныкъо Мурат, Еутых Аскэр, нэмыкIхэри.

Джащ фэдэу адыгэ усэ зэ-хэлъхъаным хэхъоныгъэ фэзы-шыгъэхэм ащыщхъу Шамсэт

Щэшлэ Шамсэт адыгэ поэзи-ем зэоуж илъэсхэм изытеты-гъэм зызыфэгъазэм, зигугъу анахъэу кышыгыгъэхэр усэклэ цIэрылохъу МэщбашIэ Исхъакъ, Бэрэтэрэ Хъамид. Мыхэм по-эзиэ лъагъ зыфалорэмкIэ ады-гэ усэ зэхэлъхъаIэр къагъэба-игъ. Мыхэм кIэкIэу къаIэ-лэыкIуагъэх поэт ныбжы-кIэхъу Къуекъо Налбый, Нэхэе Руслъан, Бэгъ Нурбий, Емыж МулиIэт, нэмыкIхэр.

Джащ фэдэу мы аужырэ илъэсхэм адыгэ поэзиэм зэ-хъокIыныгъэу фэхъугъэхэр ав-торым кызызэхефых, гъогоу кыкIугъэр зыфэдэр егъэунэ-фы. Ахэм адакIоу усэнымкIэ гъэхъэгъэ инэу шыIагъэхэм, нэшэнэ шхъаIэу типозиие хэлъ-хэм кIэкIэу, IупкIэу къатегу-шыIэ.

Шамсэт анахъэу ыналэ зы-тыридзагъэхэм ащыщ тхакIоу Къуекъо Налбый ипозиие. Ежъ ыпэкIэ адыгэ поэзиэм кыща-мыIэтыгъэ Iофыгъохэр Налбый зэрэщызэшIуиыхъэрэр, илъэгъо шхъаф зымы фэмыдэу зэрэ-щыпхыришыгъэм къатегушыIэ авторыр.

Къуекъом кIырыплъынхэр шэны зыфэхъугъэхэр усэклэ ныбжыкIэхэм къахэкIыгъэх ыкIи ахэм ащыщхъу Шамсэт кыыхыгъэунэфыкIырэр Емыж МулиIэт ары. КIырыплъыгъэ къодыеу щымытэу, МулиIэт ежъ ие шыпкъэу усэ зэхэлъ-хъан амал IэкIэлъ, нэмыкI го-рэмэ емыпхыгъэу, ипозитическэ мэкъэ лъэш зэхытыгъэшIагъ. Шамсэт зэрилъытэрэмкIэ, Къу-екъо Налбый ритмэр, гушыIэр, бзэр кызыэрэгъурылохэрэм ыкIи зэригъэфедэхэрэм якIочIэгъоу Емыжымы кыгъурэо ыкIи егъэ-федэ. Налбый иобразхэр гъу-нэнчъэх, мэкъэшхох, МулиIэт иехэр шъабэх, зэкIэупкIагъэх, рэхъат хъазырых.

Джащ фэдэу адыгэ усэ зэ-хэлъхъаным хэхъоныгъэ фэзы-шыгъэхэм ащыщхъу Шамсэт

елытгъэ Бэгъ Нурбий ыкIи Нэхэе Руслъан. Гупшысэ куурэ лириз-хэм ахэлъ, цыфыгъэм, гукIэгъум ятемэхэр ят-хыгъэхэм къащалэ-тыгъэх, тилитературэ чIыпIэ гъэнэфагъэ щаубытынымкIэ жан-рэхъу лиро-эпическэ ыкIи эпико-драмати-ческэ поэмэхэр агъэ-федагъэх.

Тилитературэ кы-хэхъэгъэ ныбжыкIэ-хъу гъэхъэгъэ гъэнэ-фагъэ зилэхъу, зитхакIэ къахэщыгъу, уцугъэхъу Шамсэт елытгъэ Къу-икъо Шыхъамбий, Лы-хэсэ Мухъдин, Хъурмэ Хъусен. Тхылъ шла-гъохъу ащ елытгъэ Хъунэгэ Саидэ и «Шы-Iэныгъэ лъагъохэр» (1994-рэ илъ.), ГутIэ Саныет и «Уаипчъэ» (1997-рэ илъ.). Шхъа-фэу уакъытегушы-Iэнэу атефэ тхакIохъу

Хъунэгэ Нурыет, Ацумъжъ Ра-зыет, Хъалыщ Сэфэрбий, КIэ-сэбжэ КъэпIлан, нэмыкIхэм.

Шамсэт зэфэхысыжъэу ышIырэр, адыгэ поэзиэм хымэ литературэмэ яфэмэ-бжъымэ кыытэхъэми, ылъэпсэ шып-къэу къэнэжырэр адыгэм ита-рихъ, ащ игушхъэлэжыгъэ байныгъ. Монографическэ Iофшлагъэм Iофыгъо инхэр кыыщиIэтыгъэх ыкIи щызэ-шIуиыхыгъэх. Шыпкъагъэрэ зэ-фагъэрэ хэлъэу адыгэ поэзиэм иаужырэ илъэсхэм къанэсы-жъэу кытегушылагъ, анализ куу ышIыгъ ыкIи дунэе поэзи-ем игъэхъагъэхэм ягъэпша-гъэмэ, тиадыгэ поэзиэ зыкIи ауж кызыэрымнэрэр, наукэм фэгъэзагъэу материал бай, IэубытыпIэ зэгъафэгъэ хъун лъэныкъоу зэрэщытыр зэфэ-хысыжъэу ышIыгъ.

УсакIор кызыуцухъэрэ, ау джыри дэгъу дэдэу зэхимы-фышIугъэ дунайшхор зэрэгъу-нэнчъэр ыкIи ар гу чыжъэкIэ кызыэриубытышIурэр бгъэ-шIэгъон фэдиз екъу, ымылэ-гъугъэу, ау ыгукIэ зехишIэрэ кIуачIэр зэрэхъалэмэтыр зэгъэ-фагъэу, шхъафитэу ылэкIэ тхъапэм регъэкIу, цыфэу еджэ-рэм ыгу нэсэу лъэгъэлэсы. 2007-рэ илъэсым тхылъэу «В художественном мире И. Маш-баша» зыфиIорэ монографиер (шIэныгъэлэжъ цIэрылохъу Щэшлэ Казбекрэ Шамсэтрэ зэдыряе Iофшлагъ. — Д.Р.). Тхылъыр зэдэгъушыIэгъу шыуа-шэм итэу гъэпсыгъэ. Философ-скэ-эстетическэ гупшысэхъу МэщбашIэм иаужырэ романхэм арагъэшIыгъэхэмкIэ шIэны-гъэлэжъхэр зэхожыгъэх, ащ итворчествэ елIыкIэу фыря-Iэм, гупшысэу кыгъэушыхэр-рэм тхылъеджэхэр шагъэгъо-загъэх, тхакIом ианахъ художе-ственнэ лъэагIэхэм анэсыгъ-эх, литературоведением, фило-софием, творчествэм афэгъэ-

хыгъэ зэфэхысыжъхэр ашIыгъэх.

Щэшлэ Шамсэт илъэс зэ-фэшхъафхэм инаучнэ Iофшла-гъэхэр журналхъу «Зэкъош-ныгъэм», «Литературная Ады-гея», «Культурная жизнь Юга России» зыфиIохэрэм, РАН-м инаучнэ гупчэхэм я Вестник зэфэшхъафхэм, нэмыкIыбэм къадэхъагъэх. Шамсэт ищыIэ-ныгъэ изы лъэныкъо джыри игугъу къэтшыIышт. Шэны-гъэлэжъыным джыри хэмы-хъэзэ, бэшлагъэу икIасэу усэ-хэр етхых. Джыри еджапIэм чIэсыгъ ащ художественнэ творчествэм зызыфэгъазэм. «Усэхэр сигонэгъусэх, усэхэр сипсыIэзэгъух, сыгу икIефэх, сыгу идэщай тамэхъу ахэр сэ сиIэх», — еIо Шамсэт. — Он-тэгъухъу, псынклэхъу, мэфэ-шIуми, мэфаеми хэмыкIхъу, гугъэм дэбыбхъу, гугъум зы-хатхъымэ уашъом ибыбхъу, мэфэ нэфыпсыр ятэмэ жыфэу, сиусэжъыхъу сибзыужъые-хъу».

Шамсэт иапэрэ усэ цыкIу-хэр гъэзетэу «Адыгэ макъэм», журналхъу «Зэкъошныгъэм», «Жьогъобыным» къарыхъа-гъэх. Адыгэ тхылъ тедзапIэм зэхэт сборникэу «УблапIэ» зыфиIоу 1985-рэ илъэсым кыдыгъэкIыгъэм ихэушхъа-фыкIыгъэ усэхэр кыдэхъа-гъэх. Нэужым, 1993-рэ илъэ-сым «Бзыужъый» зышIэ тхылъ цыкIур ащ кыкIэлъыкIуагъ. Кыхэгъэщыгъэн фае: «усэклэ тхыгъэ прозэкIэ» зэджэгъэхэ жанрэм Шамсэт итворчествэ ублапIэ щигъотыгъ, апэрэ лъэ-бэкъу шидзыгъ, нэужым лыз-зэкIотэнхэри тиусакIомэ къахэкIыгъэх. Шамсэт иусэхэм шъэбагъэ, гукIэгъу зэхашIэ ахэлъ. «Бзыужъыем», иинагъэ емылтытыгъэу, купкI ин кIо-цIылъ, лъэпкъ гумэкIыр, шIу-лъэгъуныгъэр, гупсагъэр, емрэ шIумрэ язэфытытыкIэ ятемэ-хэр кыыщиIэтыгъэх. ЗэкIэмкIи тхылъым новеллэ ыкIи усэ 52-рэ кыдэхъагъ. Мыхэм ащыщых: «ЧIы джэнэт», «ЧIыгур къэ-джэ», «ПсынэкIэчъ», «Бзы-ужъый», «Шульэгъупс», нэ-мыкIхэр гушыIэ дахэкIэ, кIэ-кIэу, зэкIэупкIагъэу, шIэны-гъэм кыхэхыгъэ сурэтхэр уапашхъэ кыырегъэуцох, фэ-багъи, чылагъи, лызуи, гукIэ-гъуи зэхэпхъагъэу дунай шъф горэм уахъэ. Усэмэ ащыщхэр тикомпозиторхэм оредышъом ралъхъагъэхэу тиорэдылохэм ягуапэу къалох.

Джащ фэдэу Щэшлэ Шамсэт ищыIэныгъи, итворчестви лъэ-ныкъо зэфэшхъафхэмкIэ гъэ-байгъэ. Мышшъыжъэу, игъо зыфиIэрэр шIомакIэу ишIэны-гъэхэм ахэгъахъо, мэлъыхъо, ыгу етыгъэу мэлэжъэ.

ИофшIэн гуахъо хигъуатэу, иунэгъо зэгъафэгъэ дэтхъэжъэу, псауныгъэ пытэ иIэу илъэсыбэ кыгъэшIэнэу фэтэлэ.

ДЕЛЭКЪО (НэIатыжъ)

Римм.

АРИГИ-м инаучнэ IофышI.

Адыгэ культурэм ия V-рэ Дунэе фестиваль ипэгъокI

«Щэбзищ, жьогъо 12»

Зэкъош республикэхэм яартистхэм кыдагъэкIыгъэ дискым ордэ 75-м нахьыбэ тетхагъ. Адыгэ Республикэм, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым ямэфэкI зэIукIэхэм, пчыхъэзэхэхэм ащыIурэ музыкальнэ произведенихэр лъэпкъ культурэм, шIэжыым, шIулъэгъум афэгъэхьыгъэх.

«Щэбзищ, жьогъо 12», джары Минеральные Воды кышчыдагъэкIыгъэ дискым зэреджагъэхэр. Фестивальхэм щытхуцIэхэр къащыдзыхыгъэ ордэио ныбжьыкIэу Мышгъэ Азидэ Тэхутэмькъуае щыщ, лъэпкъ искусствэр шIу зыщальэгъурэ адыгэ унагъом щапIугъ. Ышнахыжгъэу Мышгъэ Андзаур Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо ордэио-къэшгъокIо ансамблэу «Ислъамыем» ипщынау. Тиартистхэу ХьокIо Сусаннэ, Агъырджэнэкъо Саньет, Къумькъу Щамсудинэ, Мэщлэжкъо Даринэ, нэмыкIхэми ягъусэу концертхэм ахэлажэ зыхукIэ ордэио-къэшгъокIо ансамблэу «Ислъамыем» ипщынау. Тиартистхэу ХьокIо Сусаннэ, Агъырджэнэкъо Саньет, Къумькъу Щамсудинэ, Мэщлэжкъо Даринэ, нэмыкIхэми ягъусэу концертхэм ахэлажэ зыхукIэ ордэио-къэшгъокIо ансамблэу «Ислъамыем» ипщынау.

Мышгъэ Азидэ кыIорэ ордэу «Щэбзищ, жьогъо 12» зыфиIорэмкIэ дискыр кызылэуехы. Адыгэ Республикэм фэгъэхьыгъэ мэфэкI зэхэхэхэм а ордэио ащыжынчэу зэп зэрэзэхэтхыгъэр. Краснодар щызэхашэрэ пчыхъэзэхэхэхэм а ордэио Азидэ къашиIоуи зэхэтхыгъ. Пшъашэр ищыгъ, адыгэ шъуашэр щыгъэу мэкъэ дахэкIэ

лъэпкъ ордэио кызылэуехыгъэ уегъэгъушIо.

АР-м и Къэралыгъо ордэио-къэшгъокIо ансамблэу «Ислъамыем» иартистхэу Мэщлэжкъо Даринэ кыIорэ ордэио «Ощ нахьы сынахъ дах», «Си Айтэч», нэмыкIхэри дискым тетхагъэх. Къэрэщэе-Щэрджэсым

Мэщлэжкъо Даринэ Мышгъэ Андзауррэ.

Дзыбэ Мыхъамэт.

джэсым изаслуженнэ артистхэу Нэчэс Анжеликэ иорэдхэри дискым уедэIуэ зэхэпхыштхы. «Щэрджэс тамыгъ» зыфиIорэр бэмышIу тыритхагъэмэ ащыщ.

Дзыбэ Мыхъамэт кыIорэ ордэио зымы хэкIокIэштхэп. Ордэио пэпчэ екIоллакIэу фишIурэр зышIогъэ-шIэгъонхэм зэралыгъэу, Мыхъамэт эстрадэм зыкышчыгъотыным фэшI еж хыхыгъэ гъогум рэкIо.

— Элдэрэ Айдэмыри седэIуныр сикIас, ау пчыхъэзэхэхэхэм нахьыбэу сызкIаIорэр Дзыбэ Мыхъамэт ымакъэ зэхэсхынэу ары, — кытитиIуагъ джырэблагъэ Мыекъуапэ щыпсэурэ пшъашгъэу Аидэ.

Элдэрэ Айдэмыр, Къатмэс Руслъан кыIорэ ордэио дискым тетхагъэх. Тиартистхэм Адыгэ Республикэм итарихъ, икультура Къыблэ

шъолгырым зэрэщэгъэIурэм тырэгъушхо.

Къэбэртэе-Бэлъкъарымрэ Къэрэщэе-Щэрджэсымрэ яартистхэм кыIорэ ордэио бэ мэхъух. Адыгэ Республикэм инароднэ артистхэу Сэкъурэ Ольгэ ымакъэ дунаим щэлэу. Адыгеим иныбджэгъушIоу ТхьэгъэлIыдж Светлана Тхьабысым Умар, Гъонэжыкъо Аскэр аусыгъэ ордэио кыIох, Мыекъуапэ кышчыгъэ концертмэ тIаплъыгъ, бэрэ Iэгъу фытеуагъэх. Даур Иринэ кыIорэ ордэио зыIуэ дискым тетхагъ.

Эстрадэм лъэпкъ искусствэр щылагъэкIуагэ ашIоигъоу сценэм кытхэхэрэр цIэрыIо хъугъэхэу кыIорэио. Арэу щытми, тигъэзетеджэхэр ащыдгъэгъуазэхэ тIаплъыгъу Къулэ Аслъан, Шал Хъусен, Бэрбэч Рэмэзан, Битэкъо Лизэ, Жэкъэ Замирэ, Татьяна Третьяк, нэмыкIхэу дискым ордэио тэзытхагъэхэм.

Адыгэ культурэм ия V-рэ Дунэе фестиваль, Адыгэ Республикэм ия 19-рэ илъэс афэгъэхьыгъэ концертхэр, зэхэхэ гъэшIэгъонхэр Мыекъуапэ щыкIолыгъэх. Тыркуем, Израиль, Сирием, Германием, фэшъхъаф хэгъэгъумэ къарыкIыгъэ тилъэпкъэгъумэ тиадэгъэ ордэио зытхэгъэ дискхэр зэрагъэгъоты ашIоигъоу кыкIэупчIэхэшъ, тигъуапэу джэуап ятэгъыжы.

«Щэбзищ, жьогъо 12» зыфиIорэм имызакъоу, нэмыкI адыгэ ордэио фестивалым, мэфэкI зэхэхэхэм ащэгъотын алъэкIышт. Дунаим щыцIэрыIо ансамблэу «Ислъамыем» иконцерт хъакIэмэ къафагъэлъэгъошт. Тызэрыгушхорэ «Налмэсыр» Тыркуем кыкIыжыншъ, фестивалым, мэфэкIхэм ахэлэжэшт.

БЭНЭНЫМКIЭ УРЫСЫЕМ ИЗЭIУКIЭГЪУХЭР

Тибыракъ батырхэм агъэбыбатэ

Урысыем ия III-рэ зэIухыгъэ зэнэкъокIухэу Анапэ ипэгъунэгъу ипэгъунэгъу Ви-тязевэ щыкIуагъэхэм ныбжьыкIэхэр ахэлэжыагъэх. Боевой искусствэхэмкIэ яухъазырыныгъэ кызыгъэлъэгъуагъэхэм Адыгэ Республикэм ибатырхэр ащыщых.

Урысые Федерацием ишъолгыр 60-м ехъумэ къарыкIыгъэхэр зэнэкъокIухэу. Москва, Ленинград хэкум, Самарэ, Красноярскэ, Ижевскэ, Ярославль, нэмыкI кыалэмэ яспортсменхэр медальхэм афэгъэнагъэх. Адыгэ Республикэм имэфэкI мафэхэм яхъулIэу хагъэунэфыкIырэ чIыпIэхэр кыдзыхыгъэхэм къаушыхъатыгъ ялэпIэсэныгъэ зэрэхагъахэрэр.

АнахыкIэмэ ащыщэу ШэхэлI Руслъан, кг 44-рэ, дышгъэ медальыр къыфагъэшъошагъ. Ащ илэгъухэу Хъакъуй Заур, кг 58-рэ, ятIонэрэ чIыпIэр кыдихыгъ, ХьорэлI Ислъам, кг 44-рэ, ящэнэрэ хъугъэ.

НыбжьыкIэхэм язэнэкъокIу медальхэр кышчыдзыхы зышIоигъохэм Къэлэшгъэу Аскэр ыгъасэхэрэр къахэщыгъэх. Хъатикъоемыкъо Тимур, кг 53-рэ, Уджыхъу Андзор, кг 56-рэ, Амарян Грант, кг 59-рэ, дышгъэ медальхэр абгъэ кыхэлэдыкIыхэу Мыекъуапэ къагъэзэ-

жыгъ. Тимур Шиловым, кг 59-рэ, тыжын медальыр кыдихыгъ.

Магомед Омаровым, кг 66-рэ, ятIонэрэ чIыпIэр кыдихыгъ. Иляс Эльмурзаевыр мы купым ящэнэрэ щыхъугъ. Гъонэжыкъо Мурат, кг 72-рэ, Аинды Эхаев, кг 78-рэ, тыжын медальхэр къахыгъэх.

Командэхэм язэнэкъокIу Дагъыстан ибэнакIохэр ащытхыгъэх. Адыгэ Республикэр ятIонэрэ хъугъэ, Краснодар крайм икомандэ ящэнэрэ.

А. Бжэнтхъалэмрэ А. Къэлэшгъаомрэ агъэсэрэ ныбжьыкIэхэу Адыгэ Республикэм щапIугъэхэм ямедальхэмкIэ, зэнэкъокIу ухъазырыныгъэу къышагъэлъэгъуагъэмкIэ тагъэгъушIуагъ, щысэ ателхынэу щытых. Адыгэ Республикэм ибэнакIохэр зэнэкъокIу афэгъыгъэхъазырыгъэ Къэлэшгъэу Аскэр зэхэщакIомэ оэ ин кыфашIыгъ. Тренер анахъ дэгъоу ар алъытагъ, нэпэплъ шIухъафтын кыратыгъ.

Тибатырхэр Анапэ зэкIохэм Адыгэ Республикэм ибыракъ щалэгъыгъ, щагъэбыбатэагъ. ХагъэунэфыкIырэ чIыпIэхэр кыдзыхыгъэхэм быракъыр алыгъэу сурэтхэр атырахыгъэх. АР-м имэфэкI зэхэхэхэм тибэнакIохэр ахэлэжэштых, ялэпIэсэныгъэ къащагъэлъэгъошт.

Адыгэ быракъыр зэнэкъокIу щалэгъыгъ.

НэкIубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагъэхэр: Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

Къыдзыхыгъэхэр: Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иналхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор
шъхъалэр

ДЭРБЭ
ТИМУР

Редакциер
зыхъышIэр: 385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхъалэм иапэрэ: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкIыж зыхыгъэр секретары: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темуры-Кавказ чIыплэ гъэлары-шIаплэ, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым кыхиу-тыхэрэм мышъыпкъагъэу къахъафхэрэмкIэ къэзыхыгъэхэм пшъэдэкIыж ахы. Къатхэхэрэмрэ гъэзетым щылажэхэрэмрэ яеплъыкIэ зэтемыфэн ылгъэкIышт. Гъэзетеджэхэм кытфагъэхыгъэр тыхыгъэхэр зэхэтфыхэрэп ыкIи къэзыхыгъэхэм алэкIэдгъэхъажыхэрэп.

Зыщыхаутирэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
5319
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2697

Хэутыным
узшыкIэгъэхэу щыт
уахъэр
Сыхъатыр 18.00
Зыщыхыгъэхэу
уахъэр
Сыхъатыр 18.00